

Indskrifter i Dalum Kirke.

Af **Holger Hansen.**

I Dalum Kirke uden for Odense findes en Del Ligstene, som har personalhistorisk Interesse. Fire af disse angaar Præster i Sognene Dalum og Sanderum.

I. I Korets sydlige Væg sidder en Sten med følgende Indskrift:

Hoc æternæ memoriæ et debitæ observantiæ monumentum reverendo et docto nunc vero inter beatos beato dno Paulo Olai ecclesiæ huius una cum Sanderummensi pastori quondam fidelissimo socero suo honoratissimo simul ac uxori eius Elizabethæ Joannis lubens meritoque posuit gener Johannes Nicolai Chylenbrun reipublicæ Otthonianæ primarius consul.

Vivens disce mori si vis bene vivere Christo
nam tibi mors lucrum vita salusqve deus.

Anno MDCLIX.

Heraf fremgaar altsaa, at Odense-Borgmesteren Hans Nielsen Chulnbrun¹⁾, der var Svigerfader til Hr. Niels Bang i Dalum, selv var Svigersøn af dennes Forgænger, Hr. Poul. Dennes Enke Elisabeth blev ifølge Dalum Kirkebog begravet 9. Nov. 1655 i sit 83. Aar, og Bispn Dr. Lauritz Jacobsen prædikede over hende.

I en Synsforretning af 22. April 1720 over Kongens Kirker i Fyen²⁾ siges om denne Begravelse: „I Koret findes et Begravelse, som Bjælkerne er forraadnet udi og en Del efterfalden; samme Begravelse har tilhørt sal. Hr. Poul, som har vaaren Præst ved Stedet, og som Familien er uddød vil Begravelsen af Kirken repareres.“ Ikke desto mindre var Begravelsen meget forfalden endnu 1725, og da Slotsforvalter Andreas Torp, hvis Kone nylig var død, d. 12. Maj 1725 ansøgte om at maatte købe denne gamle Begravelse³⁾, udstedte Kirkeinspektøren et Proklama om, at de, som maatte mene at have Rettigheder til sal. Hr. Pouls Begravelse, skulde melde sig inden en vis Tid og bevisliggøre deres Ret og dernæst sætte Graven i Stand; men da der ingen meldte sig, solgtes den ved Auktion i Apoteker Peter v. Westens Gaard i Odense til Andreas Torp for 20 Rdl. I Auktionskonditionerne tages der udtrykkelig det Forbehold, at Ligstenen skal bevares i Kirken.

II. Over M. Jens Pedersen findes en oval Sten indsat i Korets sydlige Væg:

¹⁾ Om ham se „Odense Skyttelav 1704—1904“ S. 3 ff. ²⁾ Odense Herreds Breve i Fyens Bisparkiv. ³⁾ Fyenske Rytterdistrikts Kirkesessions Sager Pk. Nr. 53.

*

Hielpens Steen
1 Sam. VII 12

Som M. Jens Pedersøn efter 32 Aars Arbeid i Ordet her og i Annexet for for [sic!] sig og sin hierte H. Maren Lasd: der de ofuer 30 Aar sammenlevede 1696 den 12. Martii loed opsette.

Hand	} døde i sitt Aar.
Hun	

†

Quid moror? ecquando moriar? quot sentio morsus vallibus hic Bochim dicere quando licet? jam potior passus cælestis monte Zionis! fac tolerem cum uis tollere Joua potes!

Aff sumpig Dal med mig samt Hiertens Echte Mage skal to Dags Søn opstaa og op till Bierget tage huor uafsladlig Gud skal tackis af enhuer og bedis megit got for Hiorden her og der.

Post tot depulsa nubila quot jubila servantur! quot dantur amplexus et nexus indissolubiles o dies! o quies! Tunc vici amici non tunc volubiles.

Jens Pedersens Enke Maren Lasdatter blev ifølge Odense St. Knuds Kirkebog den 4. Januar 1708 nedsat i sin egen købte Begravelse i St. Knuds Kirke uden for den store Korsdør; der blev ringet med alle Klokkerne i St. Knuds og Graabrødre Kirker. Ifølge Mumme var Manden bleven nedsat samme Sted 1707; deres Ligsten blev om hugget 1753¹⁾.

Mag. Jens kaldes af Wiberg med Tilnavnet Bergendal; i sit Kaldsbrev af 30. Nov. 1663 kaldes han Jens Pedersen Kolding²⁾.

III. Ligeledes i Korets sydlige Væg findes en Sten med følgende Indskrift, hugget med ophøjet Skrift:

Her neden under hviler dend velærværdig og høilærde Mand nu salig hos Gud Mag. Jacob Lauritsøn Hiort som Gud lod fødis til Verden i Eilby Præstegaard anno 1656, opfødis i hans reene Kirke og Christendom til at være en Hyrde og Lærere først for Guldbjerg og Sandager Meenighed udi 21 Aar, og imidlertid æris og ophøis til at være Proust i Scouby Herret, siden forfremmis derfra til Christiansdal og Sanderum Præstekald: Velsignis med 6 Børn udij 3 fornøvelige Ægteskaber med Pernilla Rosenberg, Mette Bang og Johanna Friderica Badenhaupt. Afløsis og hiemkaldis ved en salig Død Aar 1711 dend 20 Junij udij hans Alders 55., Embedis 27. og Ægteskabs 26. Aar.

Nu hviler hand i Herrens Nafn,
som her sig giorde Møye
for Herrens Ære, Allis Gafn,
det vidner mangt et Øye.

¹⁾ Mumme, St. Knuds Kirke S. 244. ²⁾ Fyens Bispearkiv, Stiftets alm. Breve 204.

Han scinnet smugt for Verden her
til alle smuke Dyder,
nu skinner han som Solen der
og ævig Glæde nyder.

Her er en Fejl i Indskriften med Hensyn til Præstens Fødselsaar; Jacob Hiort er ikke født 1656, men 18. Juli 1655 Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Formiddag og døbt 25. Juli s. A. i Ejlby Kirke¹⁾; han var en Søn af Præsten Laurits Madsen og Hustru Maren Clausdatter, hvilken efter sin første Mands Død giftede sig med Eftermanden Rasmus Madsen; efter ham blev hun Enke 1691, og 1697 flyttede hun til sin Søn i Guldbjerg, hvor hun døde. Sønnen skriver derom i Kirkebogen: „1698, 4. Januar blev min salig Moder, Maren Clausdatter, sal. Hr. Rasmus Madtzøns, som nu Michaëli Tider kom hid til mig og tredie Juledag tilforne meget sødelig og sagtelig i Herren hensov, hensat meget hæderlig her i Guldbjerg Kirke i min Begravelse, og siden forflyt til Medelby til hendes egen Begravelse.“ Jacob Lauritsen Hiort blev 10. Nov. 1683 udnævnt til Kapellan hos Præsten Niels Bang (en Søn af Biskoppen) i Guldbjerg Sogn med Ret til at succedere ham²⁾. Hr. Niels var svag og døde ikke længe efter, og Onsdagen den 18. Februar 1685 ægtede Jacob Hiort Enken, „den ærdyderige Matrone“ Pernille Jensdatter Rosenberg³⁾; hun var født i Nyborg 1651 (døbt 3. Oktober⁴⁾) som Datter af daværende Raadmand og Slotsskriver i Nyborg Jens Madsen, der senere blev Borgmester i Odense. Pernille døde 1691, i hvilken Anledning Enkemanden skriver i Kirkebogen: „1691 d. 1. April derefter Kl. 7 om Morgenen døde mig til megen Graad og Græmmelse min hjærteallerkæreste yndigste Hustru Pernille Jensdatter Rosenberg i hendes Alders 39 Aar fem Maaneder 4 Uger og to Dage. Lad mig ogsaa komme snarlig til dig, o min Jesu, mig længes nu ret inderlig.“⁵⁾

I Guldbjerg ældste Kirkebog er Ministerialia i Præsternes Familier optegnet paa de første Blade; senere kommer de saa igen paa deres Plads imellem de andre Forretninger. Jacob Hiort optegner da ogsaa længere henne sin Hustrus Død igen med disse Ord: „1691, 8. April døde mig til største Hjærtestød min hjærte-allerkæreste salig Hustru, den hæderbaarne, Gud-yndige og ærdyderige Matrone Pernille Jensdatter Rosenberg.“ Mere nøjagtig er Præsten ikke med Førelsen af Kirkebogen.

Pernille Rosenberg havde i sit første Ægteskab mindst eet Barn, Sønnen Jens Madsen Bang, der blev begravet 21. Maj 1679 i en ung

¹⁾ Ejlby Kbg. ²⁾ Fyens Bispearkiv, Stiftets alm. Breve 204. ³⁾ Guldbjerg Kbg. ⁴⁾ Nyborg Kbg.

Alder¹⁾. Men formodentlig er den Anna Bang, som Jacob Hiort kalder sin hjerte-kære Datter, da hun den 6. Marts 1693 bliver gift med Jens Rasmussen, Ridefoged og Forpagter paa Margaard²⁾, ogsaa Niels Bangs Datter. Vi skulde saa rigtignok vente at finde hende indført som saadan i Guldbjerg Kirkebog, hvad hun ikke er: men den er ført saa urimelig slet i Niels Bangs Tid, lige indtil han fik Jacob Hiort til Kapellan, at Præstens egen Datter godt kan være glemmt; hendes Fødsel har han vel tænkt, at han nok kunde huske uden at behøve at tegne den an; Sønnens Fødsel er da heller ikke indført.

Jacob Hiort havde med Pernille Rosenberg følgende fire Børn: Niels født 19. Dec. 1685 Kl. 5—6 Em., døbt 23. Dec.; Lauritz født 10. Aug. 1687 Kl. 4—5 Em., døbt 17. Aug.; Jens f. 16. Sept. 1688 Kl. 7 Fm., hjemmedøbt samme Dag og fremstillet i Kirken d. 3. Okt.; Pernille Maria f. 21. Marts 1691 Kl. 7 Fm. og døbt 23. Marts; hun kostede Moderen Livet³⁾. Sønnen Laurits nedsatte sig i Bogense, hvor der holdtes Skifte efter ham i Aaret 1760⁴⁾. Datteren Pernille Maria blev den 12. Marts 1713 i Bogense gift med Conrad Seibert⁵⁾.

Jacob Hiort trøstede sig da nogenlunde igen; den 25. Juli ægtede han Mette Bang, der var født i Bogense 1651 (døbt d. 17. Aug.) som Datter af Præsten Hans Clausen Bang⁶⁾. Hun havde allerede været to Gange gift, først med Raadmand Niels Kindstrup i Middelfart, med hvem hun havde to Børn: Niels Kindstrup, der døde ung, og Hans Nielsen Bang, der blev Præst i Vang⁶⁾. Anden Gang havde Mette Bang været gift med Johan Michelsen; denne var først Ridefoged paa Hindsgavl; den 20. Febr. 1666 blev han Herredsfoged i Vends Herred og 9. Nov. 1678 Borgmester i Middelfart⁷⁾; han var tillige Gæstgiver og maa være død c. 1682. Med denne sin anden Mand og med sin tredie Mand Jacob Hiort havde Mette Bang ikke Børn. Hun døde 1703, og Jacob Hiort indfører det saaledes i Kirkebogen: „Ao. 1703 d. 29. Jan. Klokken 3 mod Morgenen behagede det igen min naadefulde Gud at lade min dejlige Hussol nedgaa og gøre det mørkt hos mig, da han ved min allerkæreste yndigste Hustrues Mette Bang Bortkaldelse, i hendes Alders 52 Aar 5 Maaneder 2 Uger 5 Dage, fra mig, satte mig i den bedrøvelige Enkestand til megen Graad og Græmmelse.“ Paa det andet Sted i Kirkebogen, hvor han opgiver, at hun blev begravet 6. Februar, sætter han hendes Alder til 52 Aar 14 Dage. Jacob Hiort giftede sig tredie Gang; men han maatte først have en kgl. Bevilling (af 17. Sept. 1703), da hans 3die Hustru var beslægtet

¹⁾ Guldbjerg Kbg. ²⁾ Guldbjerg Kbg. ³⁾ Guldbjerg Kbg. ⁴⁾ Bogense Skifteprot. ⁵⁾ Bogense Kbg. ⁶⁾ Hundrup: Oluf Bangs Efterkommere, S. 22; Wibergs Præstehistorie. ⁷⁾ Provinsarkivets Embedsetater.

i tredie Led med hans anden¹⁾. „Ao. 1703 d. 13. November blev efter den alene vise Guds Forsyn min lille hjærte-allerkærestes den dydædle og Gud-hjærteelskende da Jomfrues Johanna Friderica Baden-haupts og mit Bryllup højtideligen baade i hel høje og nedrige Stands-persones Overværelse holden og stor Solennitet gjort af Hans Excellence vores højgunstige Hr. Stiftamtmand høj- og velbaarne Diderich Schult og højvelbaarne gode Geheimeraadinde, dem den gode al Naadsens Gud altid velsigne.“

Alle Jacob Hiorts tre Giftermaal har rimeligvis været ret fordel-agtige, men det sidste var dog vistnok det bedste. Johanna Friderica Badenhaupt var nemlig en Slægtning af Didrik Schult, som var gift med Armgaard Sophia Gabel, en Datter af Christoffer Gabel og Hustru Ermgaard Johansdatter Badenhaupt. Didrik Schult var Ejer af Christiansdal og havde dermed Kaldsret til Dalum og Sanderum Sogne; da Præsten her døde kort Tid efter, blev da ogsaa Jacob Hiort hans Efterfølger. Han havde efter Kirkebogen med denne Hustru en Datter: Armgoth Sophia, døbt 24. Maj 1707 i Dalum. Med den første Hustrus fire Børn bliver det fem ialt, og Ligstenen siger, at han havde seks. I Wibergs Præstehistorie siges imidlertid Kapellanen i Stubbekøbing Christopher Didrik Jacobsen Hiort at være født i Kaals-have (der ligger Guldbjerg Præstegaard) den 8. Dec. 1704; han er altsaa en Søn af denne Jacob Hiort; Tiden passer godt nok, og af Fornavnene har han aabenbart det ene fra Didrik Schult, det andet fra Christopher Gabel; der kan derfor ikke være Tvivl om hans Herkomst, skønt han hverken er indført i Dalum eller i Guldbjerg Kirkebog.

Johanne Frederikke Badenhaupt, som efter Jacob Hiorts Død giftede sig med Jens Rasmussen, Tolder i Grenaa, døde i Stubbekøbing 1755; formodentlig hos denne Søn²⁾.

Jacob Hiorts Grav blev ikke holdt vedlige af Familien, den for-faldt, og paa samme Tid som der udstedtes Proklama angaaende Hr. Pouls Grav, skete det ligeledes for dennes Vedkommende; da ingen meldte sig med Fordringer paa Begravelsen, blev den ligeledes den 20. Sept. 1725 stillet til Auktion; saa indløb der omsider et Brev fra Hr. Jacob Hiorts Søn Løjtnant J. Hiort, der hævdede sin Ret til Begravelsen; den blev derfor ikke solgt dengang. Denne Løjtnant maa altsaa være den Søn Jens, som fødtes 1688.

IV. I selve Korbuen paa den nordlige Side lige over for Prækestolen er indsat en Sten, sortmalet, med Indskrift i forgyldte Bogstaver:

¹⁾ Fyens Bispearkiv. ²⁾ Wibergs Præstehistorie.

Joh. 14 V. 19.

Jeg lever, og I skulle leve.

I dette Lifsens Haab levede og døde Hr. Marcus Monrad kaldet fra Herringe til Dalum og Sanderum 1711, døde 1716 i sin Alders 47 Aar, og hans kiære Huustroe Magdalena Skytte døde 1737 i sin Alders 70 Aar; saa og Hr. Claus Borgen, kaldet 1716 til begge Menigheder, døde 1750 i sin Alders 69 Aar. Hans kiære Hustrøe Anna Margreta Monrad døde 17.. i sin Alders Aar.

2 Cor. IV, 14.

Vi vide, at den som opreiste den Herre Jesum han skal og opreise os formedelst Jesum og fremskikke os med hannem.

Om Marcus Monrad og hans Familie er der ikke meget at finde i Kirkebøgerne; han var født i Assens 1669¹⁾; men Kirkebogen fra denne By begynder først 1679, og i hans første Kald Herringe begynder Kirkebogen 1727. Ved hans Død finder vi i Dalum Kirkebog: „1716 d. 12. Oktober om Natten imellem Mandag og Tirsdag Klokken halvgaaen 11 døde sl. Hr. Marcus og jordet Onsdagen den 21. ejusdem.“ Hans Hustru var Magdalene Pedersdatter Skytte, en Søster til Knud Pedersen Skytte, der var kongelig Skovrider paa Ryttergodset og Birkedommer paa Avernakø; hun fik Kongebrev af 19. Marts 1717 paa at maatte sidde i uskiftet Bo og levede 20 Aar som Enke. Den 19. Nov. 1737²⁾ døde hun og blev begravet 27. Nov.³⁾ Ved Skiftet opregnes hendes syv Børn saaledes: Jørgen Monrad, Præst i Tjæreby i Sjælland; Henrik Monrad, Præst i Ørsted paa Fyen; Philip Ditlev Monrad, Studiosus i København; Peder Monrad, Præst paa Avernakø, var død og havde efterladt sig 3 Sønner og 1 Datter: Søren Serup Monrad, 7 Aar gl., var i Huset hos Professor Marcus Wøldike i København; Hieronymus M., 5 Aar, hos Mag. Reling paa Samsø; Marcus M., 4 Aar, hos Hr. Claus Borgen i Dalum, og Magdalene Kirstine, 10 Aar, hos Regimentskvartermester Rasmussen i Kolding. De tre Døtre var: Anne Margrethe Monrad, gift med Hr. Claus Borgen i Dalum; Armgott Sophie Monrad, Enke efter Hr. Didrik Jacobsen i Vigersted og Kværkeby, og Anna Elisabeth Monrad gift med Kapellanen i Sorø Hans Therkildsen. De ubetydelige Efterladenskaber overlodes af alle Arvingerne til den yngste Søster Anna Elisabeth, hvis Mand var syg.

Armgott Sophie Monrad blev 6. Juli 1718 i Dalum gift med Hr. Didrik Jacobsen (Achton), og Hr. Peder Monrad holdt 4. Dec. 1726 sammesteds Bryllup med Jfr. Gunder Sophie Wulf. Den i Skiftet omtalte Søn Hieronymus maa være den samme, som almindeligvis kaldes

¹⁾ Wiberg. ²⁾ Odense Herreds gejstlige Skifteprot. 1683—1744. ³⁾ Dalum Kirkebog.

Jeremias. Gunder Sophie Wulfs Søster, Jfr. Citzel Wulf blev begravet i Dalum den 16. Nov. 1731.

Marcus Monrads Efterfølger Claus Borgen blev 21. Juli 1717 gift med Datteren Anne Margrethe og havde med hende 15 Børn: Marcus, født 6. Maj 1718; Peder født 26. Maj 1719; Armgoth Ulrica f. 12. August 1720 og gift 26. Juli 1742 med Niels Ejlbjerg, Sogne- degn til Højrup og Gæstev; Adam Christopher, f. 14. Okt. 1721 og begravet 9. Juni 1723; Magdalene Christine, f. 15. Dec. 1722; Adam Christopher, f. 6. April 1724; Anna Susanna, f. Natten mellem 8. og 9. April 1725; David, f. 10. Maj 1726; Matthiis, f. 30. Juni 1727; Ide Sophie, f. 7. Okt. 1729; Jens, f. 19. Januar 1731; Diderich, f. 29. April 1732; Magdalene Kirstine, f. 7. Sept. 1733; Hilleborg Marie, f. 24. Januar 1736 og begravet 7. Marts samme Aar; Peter Christian, f. Natten mellem 18. og 19. April 1738; ialt altsaa 9 Sønner og 6 Døtre.

Claus Borgen selv blev begravet den 17. Juli 1750.

V. Paa Gulvet i Koret ved den sydlige Væg ligger en smuk Sten, paa hvis fire Hjørner er hugget følgende Vaaben: v. Holsten og Drachenfels for oven, v. Hoenen og Grothhausen for neden, desuden denne Indskrift:

Jeg ligger og sover aldeles med Fred thi du Herre hielper mig allene at ieg boer tryggeligen. Ps. 4 V. 9.

Her under hviler nu salig hos Gud erlig og velbiurdige Jomfrue Catharina Øllegardt von Holsten hvis Fader var erlig og velbiurdige Mand Detlef v. Holsten Kongl. Maiest. bestalter Oberstl. Hendes Moder var erlig velbiurdige Frue Øllegardt von Drachenfels af disse Høyadelige Foreldre er hun født her til Verden A° 1670. Boede og døde i Odense A° 1753 den 18. Maj.

Gud gifve hende en glædelig Opstandelse med alle Guds udvalde paa den yderste Dommedag. Ammen.

[Herefter: et Timeglas og et Dødningehoved.]

Paa Væggen oven over Stenen hænger en Trætavle, paa hvilken for oven er fastslaaet et Metalskilt med paamalede Vaaben og Om-skriften: Salig Catharina Øllegaard v. Holstens Fædrene og Mødrene Vaaben v. Holsten og v. Drachenfels. 1753 . . . [Slutningen kan ikke læses, da Metalpladen er meget medtaget]. Neden under Vaabenpladen er malet følgende Indskrift:

See Læser et Billede som vidner om en adelig Stamme af hvilken denne salige herunder hvilende udspirede men det Guds Billede der prydede hendes Siel og yttrede sig i hendes Levnet var det der gjorde hende til en Jesu Bruud hvilken Ære hun ansaae som sit høyeste Adelskab. Det første gjorde hende anseelig for Verden det sidste behagelig for Gud. Men saa lidet som det ene forinnskede hendes Sorig i dette Lives Møysommelighed saa meget forøgede det andet hendes Glæde i Dødens Bitterhed. Derfor vare disse

Davids Ord hendes daglige Mundheld i Livet hendes dyrebare Trøst i Døden: Ps. XVII, 15. Jeg skal beskue dit Ansigt i Retfærdighed, jeg skal mettes naar jeg opvaagner i dit Billede.

Om denne gamle adelige Jomfru findes i Odense St. Hans Kirkebog følgende: „1753 Faste Bededag d. 18. Maj om Aftenen Kl. halvgaaen otte døde højædle og velbaarne Frøken Cathrine Øllegardt v. Holsten. Den 1. Junii om Aftenen udført og begravet i Christiansdals Kirke i hendes Alders . . . “. I Skifteprotokollen¹⁾ kaldes hun Frk. Charlotte Øllegaard v. Holstein; men under denne Overskrift findes kun disse Linier: „Skiftet efter hende har Hr. Konferensraad Bille og Hr. Krigsraad Hedegaard med kongl. allernaadigst Tilladelse forvaltet, og derfor her forbigaas.“ Kommissionsskiftet er ikke bevaret.

Cathrine Øllegaard v. Holstens Fader Detlev maa være en Broder til Adolf Hans v. H. til Gelskov og Langesø († 1694), hvis Forældre var Claus v. Holsten og Elisabeth v. Hoenen²⁾.

VI. I Gulvet lige til højre for Kirkens Indgangsdør ligger en Sten, som, foruden to Reliefbilleder for oven, bærer følgende Indskrift:

Her under hviler velædle Mand *Niels Lassen*, fordm Præsident udi Nyborrig, som døde Anno 1696. med sin elschelige Frue *Margareta Hedewig Hagedorn*, som døde Anno 1714. Gud gifve dem med alle udvalde en glædelig Opstandelse.

Op ad den højre Side staar: Salige ere di Døde s. . . (højre Hjørne for nedent stødt af).

Op ad den venstre Side: Di hvile af deris Arbeid.

Niels Lassen var en Broder til Kirkens Patron, Jens Lassen til Dalum Kloster, og til Præsten Mag. Jens Pedersen Bergendals Hustru, Maren Lasdatter. Han blev den 13. Dec. 1682 Præsident i Nyborg³⁾, i hvilken By han formodentlig ogsaa er død; i Nyborg Kirkebogs Begravelsesliste er der imidlertid et Hul ved Aarene 1694—98.

VII. I Korets nordre Væg er Indgang til Vindernes Kapel; over Indgangen findes denne Indskrift:

Befal Herren dine Gierninger, saa skal din Sag gaa frem. Proverb. 16.

Anno 1646 haffuer Konnig Christian den fierde sielf wærit i Dallum Kircke oc naadigste bevillditt Iffver Vind dette Capeel til min min kiere Hvstrves oc Arfuingres Begraffuelse huor imod ieg loffuede at giffue til Dalum Kirckes Reparation som da var megit brystfeldig 400 Sp. R. D. som er last er oc loffuer somme Bevelgning haffuer ieg dette Capeel med Epitaphio oc Ornamenter loed opbyggede Gvd oc Kircken til Ære huilket ieg oc mine Arfuinger sielf skal holde wrdelige oc til dis conseriation da er af mig der til lagt noget Langilde af en Gaard effer den Foundation derpaa giort er. [!]

¹⁾ Odense Skifteprot. 22 F. 110. ²⁾ Rasmussen Søkilde: Holstenshus og Nakkebølle S. 180. ³⁾ Provinsarkivets Embudetater.

Indskriften er paa Steder næsten meningsløs, saa at man skulde tro, at Stenhuggeren ikke har kunnet læse.

Naar man for nogle Aar siden kom ind i dette Kapel, gav det Indtryk af nylig at have været Genstand for et fjendtligt Overfald. Kisteplader og smukke Messingnagler laa spredte paa Gulvet, og Kisternes Antal var tydelig nok mindre end oprindelig. Det siges virkelig ogsaa, at nogle af Kisterne i den allernyeste Tid er bleven borttagne og Ligene nedgravede et Sted paa Kirkegaarden. Nu er der vel ordentligt inde i Kapellet, men de forsvundne Kister er ikke komne tilbage. I det hele taget trænger Kapellet til at restaureres; Iver Vind og hans Hustru Helvig Skinkel henlagde, da de byggede det, Landgilden af en Gaard i Lavindsgaarde til Vedligeholdelsen; men en senere Ejer Anna Vind v. der Kula, Generalmajor Henrik Bielke Kaases til Boltinggaard, fik 1737 Lov at sælge Gaarden og erlægge en Kapital i Kirkens Kasse, hvis Renter skal benyttes til Vedligeholdelsen¹⁾. Kapitalen er 200 Rdl., hvis Renter naturligvis nu er ganske utilstrækkelige til Formaalet.

VIII. Et stort Epitafium, stærkt medtaget af Tidens Tand fylder den ene Væg i Kapellet; en Sten i Midten meddeler følgende Indskrift:

Her ligger begraaffuen erlig oc welbiurdig Mand Her Iffuer Wind til Nørholm Ridder Danmarckis Rigis Raad oc Kongelig Mayst Befalings Mand vdi Dalum Closter Cantor vdi Wiburg Canonicus i Ribe oc Aarhus oc Vicarius i Roskild Capitteler som tient vdi Christiani Quarti Cantzelie første Gang i 9 Aar fra Anno 1612 til 1621 oc siden for øffuerste Secreterer vdi 18 fulde Aar fra Anno 1626 til 1644 hand bleff sat i Raadit. Døde den . . .
Disligiste hans kiere Hustru erlig oc welbiurdig Fru Heilug Skinckel som døde den . . . Gud giffue dennom en glædelig Opstandelse paa yderste Dommedag.

Af Kistepladerne fremgaar, at de her begravne have hørt til Familierne Vind, Banner og v. d. Kula. . .

Endnu et Kapel findes ved Kirken, Benzon'ernes; de Kister, som her findes, høre alle til en nyere Tid; Familien Benzon kom først til Christiansdal i Aaret 1768.

¹⁾ Skøde dat. Boltinggaard 11. Dec. 1739 i Top. Saml. paa Papir i Rigsarkivet.